

TÜRKİYE 28. ULUSLARARASI MADENCİLİK KONGRESİ ve SERGİSİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Türkiye 28. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi (IMCET 2023) 28 Kasım-1 Aralık 2023 tarihlerinde Antalya Belek, Kaya Palazzo Resort Otel’de başarıyla gerçekleştirilmiştir.

1969 yılından itibaren her çalışma döneminde aralıksız olarak yürütülen ve 28.si düzenlenen IMCET 2023 yurtiçi ve yurtdışı madencilik çevrelerinden çok büyük bir ilgi görmüş, 107’si yurtdışı olmak üzere toplam 1.378 delege katılımı ile tamamlanmıştır. IMCET 2023 delege katılımı ise yurtiçi ve yurtdışı olmak üzere 35 üniversiteden akademisyenin ve 330 firma temsilcisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kongreye 222 bilimsel bildiri özeti gelmiş, bunlardan 107 adedi bildirimler kitabına basılmak üzere kabul edilmiştir. Kabul edilen bildirimlerin 32 adedi yurtdışından ve 75 adedi ise yurtiçinden yazarlara aittir. Ayrıca, 4 adet de özel sunum yapılmıştır. Etkinlik kapsamında düzenlenen madencilik sergisine 227 firma 63 stand altında katılım sağlamıştır. Serginin toplam net alanı 1350 m2 olarak gerçekleşmiştir. Kongreye 21 ayrı sponsorluk sağlanmıştır.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. Yılında, Odamız tarihinin en yüksek delege ve sergi katılımıyla IMCET 2023’ü başarıyla tamamlanma haklı gururunu ve onurunu yaşamaktayız.

IMCET 2023, insanı, doğayı, ekonomiyi ve toplumsal yaşamı bir bütün olarak değerlendirerek madencilikle ilgili aşağıda yer alan tespitleri yapmış ve bunu kamuoyu ile paylaşmaya karar vermiştir.

Son yıllarda uluslararası düzeyde artan çatışma ve savaş ortamı, kapitalist üretim sisteminin yarattığı eşitsizlikler ve aşırı kar hırsı, kapitalizmin krizinin derinleştiğini göstermektedir. Bu kriz ortamından çıkmak için uygulanan politikalar uluslararası ölçekte madenlerin ve her emtianın talanını gündeme getirmektedir. Bu politikalar yeni sosyal ve toplumsal sorunlara yol açarken ulusların ekonomik büyüme, gelişme ve refahına da engel olmaktadır. Ülkemizdeki durum ise savaşan ülkelerin ekonomilerinden daha geri bir düzeydedir.

Madenler, kalkınmanın temel unsurları arasındadır. Maden kaynakları ve çeşitlikleri bakımından zengin olan ülkeler kendi toplumlarının refahını arttırmada diğer ülkelere göre bir adım daha önde olacakları son derece açıktır. Gelecek 25-30 yıl içerisinde mineral talebinin, bugün mevcut düzeyinin iki katına kadar yükselmesi beklenmektedir. Söz konusu gelişme mineral kaynaklarının tüketim hızını artırırken politik, toplumsal ve çevresel sorunlara da yol açmaktadır. Talebi karşılayacak güvenilir bir üretimi gerçekleştirmek giderek güçleşmekte ve artan madencilik üretimleri nedeniyle yüksek çevresel maliyetler ortaya çıkmaktadır.

Dünya üzerindeki tüm ekonomik faaliyetler doğaya zarar vermektedir. Dünyamızın geleceği açısından bu zararın en az düzeye indirilmesi zorunludur. Madenlerin üretiminden başlayarak nihai ürüne kadar tüm aşamalarda, çalışanların, insanların ve halkın sağlığına dikkat edilmelidir.

Ülkemiz madencilik sektöründe ise her alanda sorunlar yaşanmakta, sektör giderek çözümsüzlüğe sürüklenmektedir. Özetle, ülkemiz madencilik sektöründe son yıllarda tam bir başarısızlık hikayesi söz konusudur. Sektör, ülkeye döviz girdisi sağlamak üzere yurt dışına hammadde ihracı yapma kısılcasına sokulmuş, katma değer yaratma kapasitesi neredeyse sıfırlanmıştır. Yüzyıllık kurumsal yapılar enkaza çevrilmiş, sektörün içinde bulunduğu yasal yapı içinden çıkılmaz bir karmaşaya döndürülmüştür. Bu haliyle, sektörde, zaman zaman on sekizinci yüzyıl çalışma biçimlerine dahi rastlanabilmekte, maden kazalarıyla ilgili her geçen yıl yeni bir Dünya rekoruna imza atılmaktadır.

Özellikle, 80’li yılların başından itibaren yürütülen özelleştirme, taşeronlaşma, rodövans ve benzeri yanlış uygulamalar; kamu madenciliğini küçültmüş, kamu kurum ve kuruluşlarında uzun yıllar sonucu elde edilmiş olan madencilik bilgi ve deneyimini dağıtmıştır. Yoğun birikime ve deneyime sahip olan kamu kurum ve kuruluşlarının, yerini, madencilik kültürü bulunmayan, teknik eleman ve alt yapı olarak yetersiz sektör dışı şirketlere bırakması oldukça olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Buna ek

olarak kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması rezerv kaybına ve kaynak kaybına yol açmıştır. Kamusal politikalara geri dönülmelidir.

Madenler, kendiliğinden oluşmuş ve yenilenebilir kaynaklar olmaması nedeniyle insanlığın ortak malı olarak görülmeli, kaynak kaybının en aza indirerek kamu çıkarlarının artırmaya yönelik politikalar çerçevesinde değerlendirilmelidir.

Madenlerin işletilmesinde havza ölçeğinde planlama yapılmalı, kaynak kayıpları en aza indirilmeli, verimlilik yükseltilmelidir.

Ülkemiz madencilik sektörü, insanı ve emeği merkeze koyan bir anlayış çerçevesinde ve "kamusal yarar" hedeflenerek yeniden yapılandırılmalıdır. Bu amaçla, tüm tarafların katılımıyla bir "Madencilik Strateji Belgesi" hazırlanmalı ve sektöre ilişkin tüm hukuksal ve kurumsal yapı yeniden ele alınmalıdır.

Bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilecek yeni bir planlama anlayışı ile ülkemiz madenciliği, hammadde satmakla yetinmek yerine katma değeri yüksek nihai ürünlerde söz sahibi konuma getirilmeli, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlaması yönünde yapılandırılmalıdır.

Teknolojik gelişmeler ve insanlığın ihtiyaçları yeni mineral kaynaklara ihtiyacı artırmaktadır. Artan ihtiyaçlar yeni stratejik maden tanımlarını ve planlamalarının belirlenmesini gerektirmektedir. Bu nedenle uzun vadeli planlamaların gerekli olduğu madencilik sektöründe ülkemiz madenciliği için stratejik planlamalar yaşama geçirilmelidir.

Madencilik faaliyetlerinde yeni üretim metotları ve yeni teknolojilerin geliştirilmesi için çaba gösterilmeli, ilgili her türlü bilimsel çalışma desteklenmeli, AR-GE çalışmalarına kaynak ayrılmalı ve denetlenmelidir. Üniversite, sanayici, işletmeci arasında işbirliği sağlanmalıdır.

Madencilik faaliyetleri kamu denetiminde ve rasyonel bir plan çerçevesinde yürütülmeli, sektörde aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır.

Bölge halkının tarihe dayalı yaşam alanları ve ekonomik faaliyetleri yok sayılarak, yerel ekonomileri, diğer doğal kaynakları ve çevreyi dikkate almadan yürütülen madencilik faaliyetleri sonlandırılmalıdır. Doğa dostu ve çevre ile uyumlu, halk ile barışık bir madencilik temel hareket noktası olmalıdır.

Özellikle son yıllarda, gerek madencilik üretimi gerekse işçi sağlığı ve güvenliği alanında yasal, yönetsel ve teknolojik gelişmeler dünyanın bir çok ülkesinde işçi sağlığı ve güvenliği ve meslek hastalıklarını ile ilgili sorunları geriletirken ve bu gelişmeler kaza istatistiklerini pek çok ülkede olumlu yönde aşağı çekerken, ülkemiz madencilik endüstrisinde ise; işçi sağlığı ve güvenliği ve meslek hastalıkları alanında geriye gidiş hız kesmemektedir faciaların önüne geçilememektedir.

Üretim süreçlerinde yaşanan bu dönüşüm iş kazalarının artmasına neden olmakta, önemli ölçüde can ve mal kaybı ile, kalıcı iş göremezlik durumu yaratmakta, Ülkemiz evrensel standartlarının çok gerisine düşerek, iş kazalarının zeminini kalıcılaştırmaktadır. Bu sorunun çözülebilmesi için çalışma yaşamında gerekli alt yapı yaratılmalı, mühendislik bilim ve tekniğinin tüm alt sektörlerde yaşama geçirilmesi ve sektörde çalışma ilişkilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Üretim maliyetleri gerekçe gösterilerek güvenli bir çalışma ortamı yaratma sorumluluğundan kaçınılmamalı, üretim baskısı altında sağlıksız ortamlarda, düşük ücret kısılcında çalışmaya izin verilmemelidir.

Bu konuda uzman pek çok kişi ya da kuruluşun uyarılarına karşın "facialar" bir türlü hız kesmemiştir. Ülkemiz madencilik sektörünün geliştirilmesine ve özellikle "facialar"ın önünün alınmasına yönelik olarak TMMOB Maden Mühendisleri Odası ve diğer meslek örgütleri tarafından hazırlanan bilimsel raporlar dikkate alınmamakta, ve pek çok durumda gerçeğin üzeri örtülmektedir.

Ülkemizin enerji ihtiyacının sağlanmasında yerli kömüre dayalı termik santrallerle birlikte, hidrolik ve yenilenebilir kaynaklardan (rüzgâr, güneş, jeotermal, dalga vb.) en üst düzeyde yararlanılmalı, ithal kömüre dayalı santrallerin kurulumu yasaklanmalıdır. Bu konuda Odamız tarafından belirlenmiş olan "Ulusal Madencilik Politikaları esas alınmalıdır.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan yeni teknolojik gelişmeler, değişen ve gelişen koşullar sonucunda madencilik faaliyetlerinde ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda maden mühendisliği eğitiminin geliştirilmesi ve standartlarının yükseltilmesi gerekmektedir.

Madenciliğinin sorunlarının çözümü için gerekli olan bilimsel madencilik uygulamaları için gerekli olan bilgi birikimi ve deneyim ülkemizde mevcuttur. Bilimsel madenciliğin uygulayıcısı olan maden mühendislerinin; mesleki bağımsızlığı, iş güvencesi ve çalışma koşulları iyileştirilerek yasal güvence altına alınmalıdır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye 28. Uluslararası Madencilik Kongre ve Sergisi
Yürütme Kurulu
2 Aralık 2023,